



Raadsvoorstel

Onderwerp	Lening tbv gezondheidscentrum 't Harde
Datum	21 april 2026
Portefeuillehouder	J.W. Simonse
Behandelaar	adviseur Welzijn en Sport, Adviseur financiën, projectleider Ruimtelijke ordening, strategisch adviseur samenleving, adviseur Juridische zaken
Zaaknummer	559448
Bijlagen	nvt

Korte beschrijving voorstel:

Het behouden van huisartsenzorg is een ingewikkelde opgave. Er is een tekort aan huisartsen. Er is weinig geschikte ruimte beschikbaar. Een aantal huisartsen op 't Harde gaat op korte termijn met pensioen. Zonder actie hebben inwoners binnen enkele maanden minder goede zorg. Daarom werkt de gemeente graag mee aan de plannen van de lokale apotheker en huisartsen uit de regio. Zij werken samen aan een plan voor een gezondheidscentrum aan de Blerckweg op 't Harde. Dit is belangrijk, omdat huisartsen een centrale rol spelen in zorg en ondersteuning voor inwoners.

Het college stemde op 14 april 2026 in met het in principe medewerking te geven om dit plan verder te ontwikkelen en de raad voor te stellen een lening te verstrekken. De raad wordt gevraagd een lening te verstrekken voor het te bouwen gezondheidscentrum op 't Harde.

Hiermee hopen we te voorkomen dat een dorp zonder huisartsen te komen zitten.

Te nemen besluit:

1. Het beschikbaar stellen van een lening van €4.500.000,00 voor het beoogde gezondheidscentrum op 't Harde, om de huisartsenzorg te kunnen continueren.
2. Hiervoor de 3e begrotingswijzing 2026 vast te stellen.

Aanleiding, samenhang en voorgeschiedenis

De gemeente is de afgelopen periode intensief in gesprek geweest met huisartsen en een apotheker om op 't Harde de huisartsenzorg voor deze kern te behouden en te versterken. Twee van de drie zittende huisartsen gaan met pensioen. Opvolging was niet in zicht. De huidige praktijken voldoen niet geheel aan de eisen en wensen van de nieuwe generatie huisartsen.

Momenteel ligt er de kans om op deze locatie een gezondheidscentrum te realiseren. Voor de verdere invulling van het pand zoekt men andere partijen binnen de zorg. Ook is het aantrekkelijk voor nieuwe huisartsen om hier te gaan werken. Dit plan biedt perspectief voor het behoud van de eerstelijnszorg op 't Harde. Dit is erg belangrijk voor de inwoners van de kern 't Harde: huisartsen hebben een poortwachtersfunctie in zorg en ondersteuning. Beschikbare huisartsen zijn schaars en niets doen leidt onvermijdelijk tot een verslechtering van de zorgtoegang en daarmee tot negatieve effecten op de gezondheid van onze (kwetsbare) inwoners.



Beoogd effect

Het beoogde gezondheidscentrum levert een bijdrage aan een urgente maatschappelijke behoefte: de huisartsenzorg op 't Harde wordt beschikbaar gehouden voor de inwoners.

Argumenten

1.1. Een leefbare kern kan niet zonder huisarts.

Er is een positief initiatief vanuit regionale huisartsen en de lokale apotheker (initiatiefnemers). Zij zetten zich in voor een urgent maatschappelijk probleem. Stoppen deze initiatiefnemers? Dan is de kans aanwezig dat de huisartsenzorg voor twee-derde voor de inwoners niet meer beschikbaar is. Alternatieven zijn er nu niet. Daarom is het belangrijk om nu actie te ondernemen. Goede toegang tot huisartsenzorg draagt bij aan de gezondheid en het welzijn van inwoners.

1.2 We sluiten aan bij de ambities uit de Omgevingsvisie.

In de Omgevingsvisie staat opgenomen dat de gemeente Elburg ernaar streeft dat in iedere kern en gezondheidscentrum is. Met het verstrekken van deze lening maakt de raad het mogelijk dat de initiatiefnemers een gezondheidscentrum bouwen, waarin meerdere functies op zorg en ondersteuning bij elkaar zijn. Dit komt ten goede aan de (gezondheids)zorg voor de inwoners. Daarbij houden de initiatiefnemers rekening met een duurzame oplossing en passend bij de toekomst van de huisartsenzorg.

1.3 De initiatiefnemers zijn niet in staat de businesscase op andere wijze te financieren.

Huisartsen zijn zelfstandig ondernemers. Toch mogen zij niet zelf hun tarieven bepalen. De Nederlandse Zorg Autoriteit bepaalt dit voor hen. Door hoge kosten, een laag uurtarief en de stijgende bouwkosten is het voor huisartsen en apotheker niet mogelijk om via private financiering de businesscase rond te krijgen. Dit is een herkenbaar signaal uit het land. Om die reden vragen de huisartsen aan de raad een lening van € 4.500.000,00.

1.4 De raad is bevoegd om een besluit te nemen.

Het college is niet bevoegd de lening te verstrekken. Dit is aan de raad. Zij is bevoegd conform de financiële verordening.

1.5 Het is in het publiek belang.

De gemeente acht het behoud en de versterking van de huisartsenzorg in de kern 't Harde een voorziening van wezenlijk algemeen belang. De huisartsenzorg vervult een cruciale poortwachtersfunctie in de eerstelijns, voorkomt zwaardere en duurdere zorg in de tweede lijn en draagt bij aan de bereikbaarheid en continuïteit van zorg voor inwoners, in het bijzonder in een kern met geen reëel alternatief in de nabijheid. Zonder de beoogde investering in nieuwbouw van de huisartsenpraktijk is er een reëel risico dat de huidige capaciteit wegvalt, waardoor een groot deel van de inwoners van 't Harde is aangewezen op praktijken buiten de kern, met wachtlijsten, langere reistijden, hogere drempels tot zorg en grotere druk op de regionale zorgketen tot gevolg. Door het verstrekken van een lening aan de huisartsengroep, tegen voorwaarden die zijn afgestemd op een doelmatige en verantwoorde uitvoering van deze publieke taak, maakt de gemeente het mogelijk dat de noodzakelijke investering wordt gerealiseerd en wordt de continuïteit en bereikbaarheid van deze essentiële eerstelijnsvoorziening geborgd.

1.6 Er is geen sprake van staatssteun en de gemeente handelt conform de Wet Markt en Overheid.

Door een marktconforme rente in rekening te brengen, inclusief de daarbij passende zekerheden, is geen sprake van staatssteun in de zin van artikel 107 VWEU. De geldlening wordt immers niet verstrekt onder voorwaarden die gunstiger zijn dan de normale marktvoorwaarden. Wanneer het staatssteunrecht niet



van toepassing is, dient vervolgens te worden getoetst aan de Wet Markt en Overheid, zoals uitgewerkt in hoofdstuk 4b van de Mededingingswet. Bij het verstrekken van de geldlening handelt de gemeente tevens conform de Wet Markt en Overheid door ten minste de integrale kostprijs in rekening te brengen.

1.7 Het vindt plaats binnen een zorgvuldig financieel kader met passende risicobeperkende maatregelen.

Op grond van de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) mag de gemeente uitsluitend financieringen verstrekken ten behoeve van de publieke taak en is zij gehouden tot een prudent en beheersbaar financieringsbeleid. In dit geval is sprake van een voorziening die door de gemeente expliciet als publieke taak wordt aangemerkt, namelijk het waarborgen van voldoende en toegankelijke huisartsenzorg in de kern 't Harde, waarbij zonder de beoogde investering een substantieel deel van de inwoners het risico loopt de huisartsenzorg in de eigen kern te verliezen. De gemeente verstrekt een lening aan de huisartsengroep met als doel de realisatie van *nieuwbouw/verbouw* van de huisartsenpraktijk mogelijk te maken; deze lening is direct gekoppeld aan de uitvoering van de publieke taak en heeft geen beleggings- of winsttoogmerk. De omvang en looptijd van de lening worden gemaximeerd en afgestemd op de financieringsbehoefte en terugbetalingscapaciteit, de huisartsengroep brengt eigen middelen in en er worden zekerheden en contractuele voorwaarden bedongen (waaronder informatieverplichtingen, het niet zonder toestemming wijzigen van de financieringsstructuur en het voorkomen van handelingen die de verhaalspositie van de gemeente aantasten) om het kredietrisico te beperken. De lening en het daaraan verbonden risico worden betrokken bij de risico-inventarisatie in de paragrafen Financiering en Weerstandsvermogen & risicobeheersing, zodat het potentiële financiële gevolg kan worden afgedekt binnen de beschikbare weerstandscapaciteit. Daarmee voldoet de leningverstrekking aan de eisen van de Wet Fido: zij vindt uitsluitend plaats in het kader van het publieke belang en met inachtneming van zorgvuldig en beheersbaar financieel risicobeheer.

Kanttekeningen

1.1 Er is nog geen garantie dat er daadwerkelijk huisartsen beschikbaar zijn in het gezondheidscentrum.

Met de bouw van een gezondheidscentrum is de komst van nieuwe huisartsen die zorg gaan leveren nog niet gegarandeerd. Wel hebben de huidige plannen een positieve aantrekkingskracht. Meerdere geïnteresseerde huisartsen hebben contact opgenomen met de initiatiefnemers. Zij zijn geïnteresseerd in het werken in het nieuw te ontwikkelen gezondheidscentrum op 't Harde. Ook andere zorgaanbieders zoals tandarts en fysiotherapeuten tonen interesse.

1.2 Er is gering risico voor de gemeente.

Er is een beperkt financieel risico voor de gemeente doordat bij de maatschappelijke lening geen onderpand wordt gevraagd, er tijdens de bouw kostenoverschrijdingen kunnen optreden en na 10 jaar herfinanciering nodig is waarbij rentewijzigingen van invloed kunnen zijn. Daarnaast kan een verschil ontstaan tussen de rente waartegen de gemeente zelf eventueel moet lenen en de rente van de verstrekte lening. Dit risico is echter gering en past binnen de gebruikelijke werkwijze en financiële kaders van de gemeente.

1.3 Het verstrekken van een lening kan precedentwerking hebben.

Andere maatschappelijke partijen kunnen zich in de toekomst beroepen op dit besluit. Voorliggende situatie is echter een unieke situatie. In de kern 't Harde gaan huisartsen met pensioen én is naast deze initiatiefnemers geen zicht op opvolging. Hiermee dreigt deze kern zonder huisartsenzorg te komen zitten. Dat is onwenselijk in het algemeen belang van inwoners. Huisartsen hebben een unieke positie in de eerstelijnszorg. Zij zijn poortwachter voor toegang tot gespecialiseerde zorg en ondersteuning. Een



leefbare kern kan niet zonder huisarts. Daarnaast is deze lening de enige optie om de businesscase rond te krijgen. Alle andere opties zijn onderzocht.

1.4 Huisartsen zijn ondernemer.

Huisartsen zijn niet alleen zorgverlener, maar ook ondernemer en dragen zelf het financiële risico van deze ontwikkeling. Werken we als gemeente niet mee? Dan zullen de initiatiefnemers zich naar verwachting terugtrekken en hebben op korte termijn twee-derde van de inwoners op 't Harde geen toegang tot huisartsenzorg.

1.5 Terugbetaling is een risico.

Het is niet gebruikelijk binnen de gemeente dat er een onderpand wordt bedongen bij het verstrekken van een maatschappelijke lening. Hierdoor is er meer onzekerheid over de terugbetaling van de lening. Ook is er een groter risico bij aanvang van de bouw waarbij de kosten voor de realisatie uit lopen. Verder zal na het verlopen van de looptijd van 10 jaar de lening elders opnieuw moeten worden gefinancierd, bij grote afwijkingen in de rente kan dit problemen geven bij het opnieuw financieren van de lening. Dit risico is gering.

1.6 Rente is een risico.

Binnen de gemeente is het gebruikelijk dat uitgegeven leningen zoveel mogelijk gedekt worden vanuit eigen middelen. Pas wanneer er een liquiditeit te kort ontstaat trekt de gemeente zelf een lening aan. Op dat moment kan de rente een wijziging vertonen ten opzichten van het uitgegeven bedrag. Dit risico draagt de gemeente zelf. Dit risico is gering.

Financiën

De benodigde lening van € 4.500.000 geeft met de rekenrente van de op dit moment geldende rente van de BNG, zijnde 3,68%, een rentelast van € 165.600 per jaar. Hierbij wordt rekening gehouden met een looptijd van 10 jaar. Binnen de looptijd van 10 jaar wordt de lening deels afgelost met een bedrag van € 112.500,- per jaar. Omdat er tijdens de bouw geen inkomsten zijn zal er het eerste jaar geen aflossing plaatsvinden. Het verloop van de te verstrekken lening ziet er als volgt uit:

Rente 3,68%

Looptijd	Som lening	Rente	Aflossing	Som lening
1 €	4.500.000 €	165.600 €	- €	4.500.000
2 €	4.500.000 €	165.600 €	112.500 €	4.387.500
3 €	4.387.500 €	161.460 €	112.500 €	4.275.000
4 €	4.275.000 €	157.320 €	112.500 €	4.162.500
5 €	4.162.500 €	153.180 €	112.500 €	4.050.000
6 €	4.050.000 €	149.040 €	112.500 €	3.937.500
7 €	3.937.500 €	144.900 €	112.500 €	3.825.000
8 €	3.825.000 €	140.760 €	112.500 €	3.712.500
9 €	3.712.500 €	136.620 €	112.500 €	3.600.000
10 €	3.600.000 €	132.480 €	112.500 €	3.487.500

De slotsom van € 3.487.500 zal na de looptijd van 10 jaar ineens worden afgelost.

De rente voortkomend uit de uit te geven lening wordt volledig doorberekend aan de initiatiefnemers waardoor dit voor de gemeente kostenneutraal is.

Door het vaststellen van de 3^e begrotingswijziging 2026 wordt de wijziging formeel geregeld.



Communicatie/burgerparticipatie

Momenteel zijn de initiatiefnemers in de initiatieffase en wordt het plan opgesteld. De buurt is naar aanleiding van het collegebesluit op het conceptontwerp geïnformeerd door middel van een brief.

Nadat het plan verder uitgewerkt is, zal er vanuit de gemeente en de initiatiefnemers gezamenlijk een bijeenkomst worden georganiseerd voor omwonenden. Met als doel het delen van de voorgenomen plannen en het ophalen van input hierop.

Vervolg

Met de benodigde lening kan de businesscase definitief gemaakt worden voor de initiatiefnemers en blijkt of het gezondheidscentrum haalbaar is. Vervolgens wordt er een vergunning aangevraagd en volgen de planologische en ruimtelijke stappen.

Elburg, 21 april 2026

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester (wnd),

Dhr. drs. H.J. van Schaik

de secretaris,

Mw. mr. A.H. van der Maat-Bosma